

KANADA

PODSTAWOWE INFORMACJE

Powierzchnia	9 976 140 km ²
Liczba ludności	35 344 962
Stolica	Ottawa
Ustrój polityczny	Monarchia konstytucyjna
Głowa państwa	Królowa Elżbieta II
Premier	Stephen Harper
Język urzędowy	angielski, francuski
Waluta	Dolar kanadyjski
Religia dominująca	chrześcijaństwo

Wymiana handlowa Polski z Kanadą (w mln USD)

	2011	Dynamika 2011/2010	2012	Dynamika 2012/2011	I-XII 2013	I-XII 2012	Dynamika I-IX/13/ I-IX/12
Obroty	1 102,9	75,0%	1 462,7	132,0%	1 404,7	1 462,7	96,0
Eksport	793,2	85,0%	939,9	119,0%	1 008,0	939,9	107,0
Import	309,7	57,0%	522,8	166,0%	396,7	522,8	76,0
Saldo	483,5	*	417,0	*	611,3	417,0	*

Dane: INSIGOS/MG

W 2012 r. Kanada zajęła 27. miejsce wśród polskich rynków eksportowych (z udziałem wynoszącym 0,5%) oraz 40. miejsce wśród rynków importowych (z udziałem niecałe 0,3%).

W 2013 r. obroty handlowe z Kanadą wyniosły 1,4 mld USD, wykazując spadek o 4% w stosunku do roku 2012. Polski eksport do Kanady osiągnął poziom ponad 1,0 mld USD i był wyższy o 7% w stosunku do wyniku uzyskanego w 2012 r., import zaś obniżył się w 2013 r. o 24% i wyniósł prawie 400 mln USD. Dodatkowo saldo bilansu płatniczego wyniosło 611 mln USD i było wyższe w stosunku do wartości r. 2012 o prawie 100 mln USD.

Obroty towarowe Polski z Kanadą ogółem w 2013 roku

W roku ubiegłym eksport Polski do Kanady wzrósł o 7%, do kwoty ponad 1,0 mld USD, import zaś obszył się o 24% co przełożyło się na zwiększenie nadwyżki w obrotach z Kanadą o prawie 100 mln USD, do kwoty 611 mln USD.

W skali ogólnej natomiast odnotowano w tym czasie 10% wzrost eksportu, do 182,7 mld USD oraz 4% wzrost importu, do 195,4 mld USD. Deficyt obrotów ukształtował się na poziomie - 3,1 mld USD, czyli o 10,8 mld USD niższym niż przed rokiem.

Na liście najważniejszych pozycji w polskim eksporcie do Kanady (agregowanych na poziomie 4-cyfrowych kodów CN) dominowały następujące towary:

- skóry futerkowe surowe (wzrost eksportu ponad 3-krotny – do wartości 203,5 mln USD)
- silniki turbodoładowe, turbośmigłowe oraz inne turbiny gazowe;
- części statków powietrznych;
- wały napędowe i korby; obudowy łożysk i łożyska ślizgowe; mechanizmy i przekładnie zębate;
- artykuły rolno-spożywcze (wzrost o 9%),
- wyroby różne (w tym meble) wzrost eksportu o 22%.

Na liście najważniejszych pozycji w polskim imporcie z Kanady (agregowanych na poziomie 4-cyfrowych kodów CN) dominowały następujące towary:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego;
- wyroby metalurgiczne (wzrost importu o 88%)
- wały napędowe i korby; obudowy łożysk i łożyska ślizgowe; mechanizmy i przekładnie zębate;
- wyroby przemysłu chemicznego (wzrost importu o 34%),
- wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (wzrost importu o 61%),

Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Wg danych NBP, poziom kanadyjskich inwestycji bezpośrednich w Polsce osiągnął ponad 600,0 mln EUR. Do najważniejszych inwestorów kanadyjskich w Polsce należą firmy takie jak: Caisse de Dépôt et Placement du Québec (CDP), Pratt&Whitney Canada (P&W-C), Bombardier Transportation, McCain International, Royal Group Technologies, Wentworth Technologies, Goodrich Aerospace Canada, Nortel Networks, Magna International, Shoppers Drug Mart, Alcan.

Największym inwestorem polskim na terenie Kanady jest KGHM Polska Miedź SA, która w marcu 2012 roku KGHM nabyła 100% udziałów w kanadyjskiej spółce wydobywczej Quadra FNX, za ponad 9 mld PLN. Była to największa tego typu transakcja w historii polskich przedsiębiorstw. KGHM po przejęciu Quadra FNX zwiększy w 2012 r. produkcję o 25 proc., a docelowo o prawie 50 proc. Jej całkowite zasoby surowca wzrosną o ponad 8 mln ton miedzi, czyli 28 proc., dając KGHM pod tym względem czwarte miejsce na świecie.

Kolejnym znaczącym polskim inwestorem na rynku kanadyjskim jest firma Orlen, która w 2013 roku za kwotę prawie 800 mln USD nabyła kanadyjską firmę TRIOIL.

Ramy prawno-traktatowe współpracy polsko-kanadyjskiej

Obecnie współpraca gospodarcza z Kanadą opiera się głównie na podstawie dwóch umów:

- Umowy między Rządem RP a Rządem Kanady w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji z dnia 6 kwietnia 1990 r. oraz,
- Porozumienia dotyczącego współpracy w dziedzinach ekonomii, nauki, technologii, kształcenia i kultury pomiędzy Rządem RP i Rządem Quebec'u z 14 marca 1991 roku.

Komisja Europejska od 2009 roku prowadziła negocjacje całościowej umowy o współpracy

gospodarczej pomiędzy UE (i krajami członkowskimi) a Kanadą - Comprehensive Economic & Trade Agreement (CETA). 18 października 2013 r. Przewodniczący Komisji Europejskiej oraz Premier Kanady ogłosili ostateczne zakończenie negocjacji umowy i osiągnięcie ostatecznego porozumienia.

Przewiduje się, że co najmniej do końca 2014 r. potrwają procedury legislacyjne po obu stronach (w krajach członkowskich UE oraz wszystkich prowincjach Kanady). Postanowienia umowy CETA mogą zacząć obowiązywać od 1 stycznia 2015 r.

W 2008 r. Polska zawarła z Kanadą dwa porozumienia o znaczeniu także gospodarczym:

- umowę o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą z dnia 2 kwietnia 2008 r., (umowa zapewnia koordynację systemów zabezpieczenia społecznego funkcjonujących w Polsce i Kanadzie, weszła w życie 1 października 2009 r.);
- umowę między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą o wspieraniu mobilności młodych obywateli z dnia 14 lipca 2008 r. (obowiązuje od 1 sierpnia 2009 r.).

Sytuacja gospodarcza i główne wskaźniki ekonomiczne Kanady

Pomimo kryzysu ekonomicznego na świecie gospodarka kanadyjska została pozytywnie oceniona przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF). Solidne podstawy makroekonomiczne oraz szybka reakcja na czynniki zewnętrzne, postawiły Kanadę w lepszej sytuacji niż pozostałe gospodarki świata. W perspektywie międzynarodowej pozycja gospodarcza Kanady jest postrzegana bardzo korzystnie, a pod względem rozwoju gospodarczego jest zaliczana do jednej z najbardziej rozwiniętych gospodarek świata. Kanada jest członkiem grupy G7, posiada jedno z najbogatszych na świecie źródeł surowców naturalnych, w tym strategicznych i energetycznych, sprzyja to poczuciu niezależności i wysokiemu poziomowi bezpieczeństwa kraju zarówno pod względem energetycznym jak i ekonomicznym.

Podczas ostatniego szczytu G-20, Premier Kanady stwierdził, że Europa i G20 muszą odegrać większą rolę w przywracaniu zaufania ze strony rynków oraz podtrzymania wzrostu gospodarczego. Europa winna podjąć szybkie i skuteczne działania w skali odpowiadającej obecnym zagrożeniom, zwiększyć i uelastyczyć fundusz stabilizacyjny (European Financial Stability Facility), opracować i wdrożyć wiarygodne programy redukcji deficytów i długów. Państwa G20 współdziałając z Europą winny wdrożyć Global Framework for Strong Sustainable and Balanced Growth, przyjąć średnioterminowe programy redukcji deficytów i zadłużeń zgodnie z ustaleniami przyjętymi na szczycie w Toronto, dokonać szybkiej reformy sektora finansowego, podjąć działania w sferze uelastyczenia kursów walutowych.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne gospodarki Kanady

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013*
PKB (w mld USD)	1 385,0	1.418,0	1.494,0	1.518,0
PKB na 1 mieszkańca (w tys USD)	40 600	42 700	42 900	43 100
PKB (dynamika w %)	3,2%	2,5%	1,7%	1,6%
Całkowity dług publiczny (% PKB)	83,5	87,40	85,4	86,3
Inflacja (<i>Consumer Price Index</i> w %)	1,6	2,9%	1,8%	1,8%

Bezrobocie (w %)	8,0	7,5%	7,3%	7,1%
Eksport towarów (mld USD)	406,8	463,1	462,9	458,7
Import towarów (mld USD)	406,4	460,7	474,9	471,0
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Kanadzie (mld CAD)	528,7	576,6	992,2	1 038,0
Inwestycje bezpośrednie Kanady za granicą (mld CAD)	602,5	650,4	991,6	1 047,0

Źródło: Department of Finance Canada <http://www.fin.gc.ca/>, The World Factbook <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>

Kanada osiągnęła nieznaczny wzrost w 2010-13 i planuje zrównoważenie budżetu do 2015 r. Ponadto, sektor naftowy tego kraju rozwija się bardzo szybko, bo w prowincji Alberta piaski ropoносne znacznie zwiększyły sprawdzone rezerwy ropy w Kanadzie. Kanada obecnie zajmuje trzecie miejsce na świecie pod względem potwierdzonych rezerw ropy za Arabią Saudyjską i Wenezuelą.

Najważniejszymi odbiorcami kanadyjskich towarów były USA (77,0% całego eksportu) Chiny, Japonia, Wielka Brytania, Niemcy i Holandia.

Najważniejszymi partnerami handlowymi Kanady - jako jej dostawcy – były: USA (51,1 % globalnego importu), Chiny, Japonia, Niemcy, Wlk. Brytania i Korea Płd.

Dostęp do rynku kanadyjskiego

Występujące od lat najważniejsze bariery, z jakimi spotkać się może polski i europejski eksporter na rynku kanadyjskim to :

- faktyczne funkcjonowanie monopolii państwowych np. w zakresie kontroli obrotu alkoholem na poziomie prowincji (wyjątek stanowi tu Prowincja Alberta),
- istnienie kontyngentów importowych na niektóre towary (np. sery twarde),
- regulacje techniczne i sanitarne, w tym różnice w standardach produktów żywnościowych,
- uciążliwe procedury prowadzenia inspekcji i certyfikacji przez CFIA (Kanadyjską Agencję Kontroli Żywności), w tym wymogi dotyczące etykietowania i opakowania towarów,
- prowadzone często w sposób uznaniowy i uciążliwy dla importera kontrole celne mogące doprowadzić do trwałego uszkodzenia partii towaru oraz stosowanie 10-cyfrowego kodu HS,
- restrykcje w zakresie świadczenia usług technicznych, związane z wymaganiami ubezpieczeniowymi, imigracyjnymi oraz nieuznawaniem dyplomów i świadectw kwalifikacji zawodowych, dodatkowo zróżnicowane w zależności od Prowincji,
- restrykcje w odniesieniu do inwestycji, w formie limitów udziału kapitału zagranicznego stosowanych w niektórych sektorach (np. telekomunikacja, usługi bankowe).

Przedsiębiorcy krajowi muszą również zwrócić uwagę na skomplikowaną zawartość umów handlowych, obowiązujących na rynku kanadyjskim, tak aby zabezpieczyć w jak największym stopniu swoje interesy. Dotyczy to zwłaszcza klauzul określających skutki naruszenia zapisów zawartych umów, które są przez partnera kanadyjskiego egzekwowane z pełną konsekwencją.

Dostęp do rynku Kanady ulegnie znaczącej poprawie, po wejściu w życie postanowień umowy CETA, które jak przewiduje się, zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2015 roku.

Potencjalne dziedziny współpracy

Szczególnie korzystne warunki i przesłanki dla dalszego rozwoju współpracy gospodarczej i wymiany handlowej z Kanadą istnieją w zakresie :

- przemysłu lotniczego (silniki lotnicze, elementy i podzespoły),
- przemysł energetyczny, w tym wymiana informacji i technologii w zakresie energii atomowej i eksploatacji złóż gazu łupkowego,
- przemysł obronny oraz branża budowlana,
- meble (domowe, biurowe),
- przetwórstwa rolno-spożywcze (w tym zwłaszcza dla polskiego rynku etnicznego).

Mając na uwadze fakt, iż ok. 90 % polskiego eksportu jest kierowane do dwóch kanadyjskich prowincji – tj. Ontario i Quebec – istnieje potrzeba zintensyfikowania kontaktów gospodarczych i handlowych z administracją i władzami pozostałych prowincji Kanady, takich jak Alberta, która ma rozwinięty przemysł naftowy oraz prowincjami zachodnimi.

Opracowano na podstawie danych z Departamentu Promocji i Współpracy Dwustronnej Ministerstwa Gospodarki, 2014 r.

IZBY

Polsko-Kanadyjska Izba Handlowa: <http://www.pccc.pl/>

WAŻNE KONTAKTY

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Kanadzie

443 Daly Avenue

Ottawa, Ontario, K1N 6H3

telefon: (613) 789-0468

fax: (613) 789-1218

e-mail: ottawa.info@msz.gov.pl

www.ottawa.msz.gov.pl

Ambasada Kanady w Warszawie

ul. Jana Matejki 1/5

00-481 Warszawa

telefon: (+48 22) 584 3100

fax: (+48 22) 584 3192

e-mail: wsaw@international.gc.ca

www.canadainternational.gc.ca/poland-pologne/index.aspx?lang=pol

CIEKAWOSTKI

- **Report on Business (the Globe and Mail)** www.reportonbusiness.com
- **Business and Technology (Ottawa Citizen)**
www.canada.com/ottawacitizen/news/bustech/index.html
- **Business (The Gazette)** www.canada.com/montrealgazette/news/business/index.html
- **Économie (Le Devoir)** www.ledevoir.com/economie
- **Les Affaires** www.lesaffaires.com
- **Business Edge** www.businessedge.ca
- **Trade Negotiations and Agreements (TNA)** <http://www.international.gc.ca/trade-agreements-accords-commerciaux>
- **Canadian International Trade Tribunal** <http://www.citt.gc.ca>
- **Invest in Canada** www.investincanada.gc.ca
- **Asia-Pacific Gateway** www.asiapacificgateway.net

